

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо проходження постакредитаційного моніторингу
освітньою програмою

Відомості про освітню програму

Реєстраційний номер акредитаційної справи	
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
ID ОП у ЄДЕБО	28734
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Врегулювання конфліктів та медіація, 05 «Соціальні та поведінкові науки», 054 «Соціологія»

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	05 Соціальні та поведінкові науки
Дата засідання	05 лютого 2024 р.
№ протоколу	
Доповідач	Нечітайло Ірина Сергіївна

Висновки ГЕР щодо врахування рекомендацій, наданих під час акредитації освітньої програми, яким чином під час удосконалення ОП були враховані зауваження та виправлялись недоліки, виявлені під час проведення акредитації відповідної ОП

Рекомендації (у т. ч. SMART), надані під час останньої акредитації	Інформація ЗВО щодо виконання/невиконання за кожною рекомендацією			Висновок ГЕР за кожною рекомендацією щодо виконання/невиконання рекомендацій для усунення недоліків за ОП
	Рівень виконання (виконано/виконано частково/не виконано)	Посилання на документи та інші підтвердження виконання/невиконання або рішення про недоцільність впровадження рекомендації	За наявності – подальші заходи щодо застосування рекомендації	
Рекомендації експертної групи				
Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення: переробити освітню програму у відповідності до стандартів	Виконано	ОПП Врегулювання конфліктів та медіація оновлена у відповідності Стандарту вищої освіти України із галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 054 «Соціологія», бакалавр. https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/054_opp_b_vk_m_2023.pdf		Виконано
Посилити міждисциплінарний напрямок в бік запровадження дисциплін з психології конфлікту, мистецтва переговорів, дискурсивного аналізу, конфліктів в галузі трудових та сімейних відносин	Виконано	В ОПП протягом 2021-2023 впроваджено в освітній процес дисципліни «Теорія і практика переговорних процесів», «Сімейна медіація», «Соціологія та психологія криз та конфліктів». В ОК «Соціологічні студії соціальних структур, організацій та управління» виокремлено компонент присвячений трудовим конфліктам і окремо вивченню – соціальних структур. Таким чином, було розроблено два ОК: «Соціологічні дослідження соціальних структур» та «Соціологія організацій, управління та		Виконано

		трудових конфліктів» https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/054_opb_vk_m_2023.pdf		
Запровадити практику викладання частини фахових дисциплін англійською мовою	Виконано	У Ф-Каталозі Вибіркових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки передбачені дисципліни на вибір англійською мовою http://www.sociology.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/02/FKAT_054_OPPB_VKM-1.pdf В КПІ ім. Ігоря Сікорського передбачено використання 3 іноземних мов: англійської, французької та німецької. Впровадження нормативних дисциплін іноземною мовою обмежуватиме доступ до освітніх компонентів.		Виконано
Посилити розвиток практичних навичок, розглянувши можливість виокремлення соціологічної практики (наприклад, у вигляді літньої практики після третього курсу) та практики з конфліктології та медіації як переддипломної практики в 8 семестрі.	Виконано	Для студентів 3 курсу в кінці 6 семестру передбачена виробнича практика 4 кредити ECTS. Для студентів 4 курсу в кінці 8 семестру – переддипломна практика 6 кредитів ECTS https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/054_oppb_vk_m_2023.pdf		Виконано частково
Приділити більше уваги студентській мобільності, закордонному стажуванню студентів	Виконано	В умовах правового режиму воєнного стану студенти дистанційно приймають участь у міжнародних освітніх програмах. Наприклад. Студенти 1 та 2 курсів разом з Гарантом ОП (Єнін М.Н.) взяли участь у Міжнародному освітньому проекті «Global Case Study Challenge» (вересень-листопад 2023 р., наказ проректора з науково-педагогічної роботи №167 від 22.09.2023.). Проект був реалізований за підтримки «The Carinthia University of Applied		Виконано

		Sciences (Austria)» та «ATHENA European University» (Альянс 9 європейських університетів). В рамках даної професійно орієнтованої програми студенти з різних країн світу працювали у віртуальних командах, навчались розробляти стратегії та винаходити інноваційні рішення для реальних бізнес-проблем із застосовуванням управлінських й соціологічних теорій та методів. Програма спрямована на розвиток навичок лідерства, використання цифрових платформ у командній роботі над проектами, критичного мислення, міжкультурної комунікації та спілкування англійською мовою. Викладачі модерували підготовку студентських проектів та дискусії, надавали професійні рекомендації для підсумкових доповідей. https://view.genial.ly/644a3e9b7813e2001206a7da?fbclid=IwAR2cm8OJfAWXoMGnCAe6_GSx5a8K2u2e0EogvwxrsnUjLWCfuIJuAthkAEo, http://www.sociology.kpi.ua/bachelor-degree-7, http://www.sociology.kpi.ua/uncategorized/global-case-study-challenge.html Інший приклад. Колектив кафедри соціології та студенти беруть активну участь у реалізації міжнародного проекту «Етика миру: бачення молоді / SI Baltic Sea Neighbourhood program, project «EoP: Ethics of Peace, Youth visions» (00195/2023) за підтримки Шведського інституту в рамках Програми сусідства країн регіону Балтійського моря (01.09.2023-30.06.2024). Проект передбачає освітню діяльність зі студентською молоддю за кількома напрямками, тісно пов'язаними з основними спеціалізаціями факультету соціології	
--	--	---	--

		та права. Студенти отримують досвід участі в транснаціональних освітніх сесіях і тренінгах, за допомогою яких оволодівають новими навичками та компетенціями з командоутворення, раціональної аргументації, критичного мислення, міжкультурної комунікації, миротворення та медіації. У співпраці з громадськими організаціями та міжнародною студентською спільнотою з Швеції, США, Вірменії наші студенти отримують доступ до нових методів та інструментів роботи з молоддю. В рамках проекту проводиться соціологічне дослідження життєвого досвіду молоді в умовах війни, впливу воєнних дій на її психічний стан, адаптацію, соціальні настанови та опанування нових навичок і компетенцій, а також планів на майбутнє. Знання та навички у сфері міжкультурної комунікації, питань миру та війни, миротворчих процедур, отримані під час реалізації проекту, використовуються в процесі подальшого удосконалення навчальної програми з вирішення конфліктів та медіації для студентів бакалаврів. http://surl.li/pxukm		
Рекомендувати мотивувати здобувачів освіти до більш активної участі у різних формах неформальної освіти з подальшим визнанням її результатів.	Виконано	Згідно з угодою КПІ імені Ігоря Сікорського з представниками «Coursera», «Udemy», «edX» за посередництвом МОН, з березня 2022 р., студенти та викладачі університету можуть безкоштовно зареєструватися та отримати доступ до більш ніж 5200 курсів і 2200 керованих проектів від провідних університетів і партнерів («Coursera»), 1300 курсів («Udemy»), 1600 курсів («edX»). Передбачена можливість зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за		Виконано

		відповідною тематикою. Приклад: Рекомендується навчання на онлайн курсі «Соціальне підприємництво». Курс розміщено на освітній платформі Prometheus за посиланням: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:WNISEF+SE101+2017_T4/course/. Рекомендується також використання окремих модулів наступних онлайн курсів: «Підприємництво. Власна справа в Україні» (https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ENT_REPR101/2016_T1/course/), «Економіка для всіх» (https://courses.prometheus.org.ua/courses/NaUKMA/103/2015_T1/course/), «Підприємництво: Хто ваш клієнт?» (https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+ENTREPRENEURSHIP101+2021_T2/about). Можливе також використання інших масових відкритих онлайн курсів (повністю або частково) за умови погодження їх тематики та змісту з лектором. В багатьох Силабусах ОК передбачено визнання результатів неформальної освіти http://www.sociology.kpi.ua/bachelor-degree. Приклад. Студентам, які взяли участь у міжнародному освітньому проекті «Global Case Study Challenge», були зараховані сертифікати по дисциплінах: «Вступ до соціологічної професії», «Соціологія громадської думки та мас-медіа», «Основи роботи з числовою соціальною інформацією» на 1 курсі в рамках 1 кредиту (30 годин).		
--	--	---	--	--

Під час вибору студентами тем кваліфікаційних робіт більше наполягати на врахуванні особливостей освітньої програми, пов'язаної з розв'язанням конфліктних ситуацій та медіацією.	Виконано	Теми дипломних робіт враховують особливості освітньої програми пов'язаної з розв'язанням конфліктних ситуацій та медіацією. Наприклад: «Конфліктогенні наслідки міграційних процесів в Україні». «Методи цифрової соціології в контексті аналізу конфлікту». «Специфіка трудових конфліктів в Україні: причини, форми прояву та способи врегулювання». «Теорія конфлікту і проблема соціального порядку Т. Парсонса». «Політична медіація як спосіб врегулювання політичних конфліктів» https://ela.kpi.ua/handle/123456789/21864		Виконано
Критерій 2. До блоку вибірових компонент включено навчальну дисципліну «Іноземна мова за професійним спрямуванням» обсягом 6 кредитів. Альтернативної дисципліни, що пропонується на вибір, немає. Але експертна група рекомендує усунути цей недолік через вибір іншої іноземної мови, або додаванням дисциплін у царині розвитку навичок особистісного розвитку (soft skills). Детальніше пояснення см. у додатках до Звіту «Пояснення стосовно Критерію 2»	Виконано	Починаючи з 2021 року ОПІ трансформовано в частині, що стосується іноземної мови, а саме в блоку нормативних освітніх компонентах впроваджено: Практичний курс іноземної мови. Частина 1, Частина 2 – 6 кредитів та Практичний курс іноземної мови професійного спрямування. Частина 1, Частина 2 – 6 кредитів. Крім того у Ф-Каталозі Вибіркових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки передбачені дисципліни на вибір англійською мовою http://www.sociology.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/02/FKAT_054_OPPB_VKM-1.pdf Перелік ОК вказаний в ОПІ https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/054_oppb_vk_m_2023.pdf		Виконано
Критерій 3. Кафедрам, що забезпечують реалізацію ОП, можна рекомендувати мотивувати здобувачів освіти до більш	Виконано	Згідно угоди КІІ імені Ігоря Сікорського з представниками «Coursera», «Udemy», «edX» за посередництвом МОН, з березня 2022 р., студенти та викладачі університету можуть безкоштовно зареєструватися та отримати		Виконано

активної участі у різних формах неформальної освіти з подальшим визнанням її результатів.		доступ до більш ніж 5200 курсів і 2200 керованих проєктів від провідних університетів і партнерів («Coursera»), 1300 курсів («Udemy»), 1600 курсів («edX»). Передбачена можливість зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою. Приклад. Рекомендується навчання на онлайн курсі «Соціальне підприємництво». Курс розміщено на освітній платформі Prometheus за посиланням: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:WNISEF+SE101+2017_T4/course/. Рекомендується також використання окремих модулів наступних онлайн курсів: «Підприємництво. Власна справа в Україні» (https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ENTREPR101/2016_T1/course/), «Економіка для всіх» (https://courses.prometheus.org.ua/courses/NaUKMA/103/2015_T1/course/), «Підприємництво: Хто ваш клієнт?» (https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+ENTREPRENEURSHIP101+2021_T2/about). Можливе також використання інших масових відкритих онлайн курсів (повністю або частково) за умови погодження їх тематики та змісту з лектором. В багатьох Силабусах ОК передбачено визнання результатів неформальної освіти http://www.sociology.kpi.ua/bachelor-degree. Приклад. Студентам, які взяли участь у міжнародному освітньому проєкті «Global Case Study Challenge», були зараховані сертифікати по дисциплінах: «Вступ		
--	--	--	--	--

		до соціологічної професії», «Соціологія громадської думки та мас-медіа», «Основи роботи з числовою соціальною інформацією» на 1 курсі в рамках 1 кредиту (30 годин).		
Критерій 4. Звернути увагу робочої групи ОП до зауважень стейкхолдерів (збільшити кількість дисциплін з медіації та вирішення конфліктів, миротворення та миробудівництва; поділити студентські групи для вивчення іноземних мов за рівнями підготовки). Посилити розвиток практичних навичок, розглянувши можливість виокремлення соціологічної практики (наприклад, у вигляді літньої практики після третього курсу) та практики з конфліктології та медіації як переддипломної практики в 8 семестрі. Посилити академічну мобільність студентів. У зв'язку з затвердженням Стандарту вищої освіти України із галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 054 «Соціологія» привести ОП у відповідність до нього.	Виконано	Пропозиції роботодавців та стейкхолдерів враховуються та впроваджують в освітній процес. Протягом 2021-2023 років в освітній процес впроваджені дисципліни з вивчення історії, теорії та практики вирішення конфліктів, миротворення та миробудівництва. Впроваджено додаткову виробничу практику. Студенти залучені до академічної мобільності в дистанційному форматі. ОПП з кінця 2020 року приведена у відповідність до Стандарту ВО та пропозицій експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Перелік ОК вказаний в ОПП https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/054_opp_b_vk_m_2023.pdf		Виконано
Критерій 5. Рекомендації: 1. Посилити вивчення рівня обізнаності здобувачів вищої освіти щодо процедур	Виконано	Контрольні заходи регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (https://osvita.kpi.ua/node/39), «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря		Виконано (зокрема, в аспекті нормативного забезпечення правил

проведення контрольних заходів, критеріїв оцінювання доступності інформації про контрольні заходи та процедур оскарження результатів контрольних заходів. 2. Варто звернути увагу на посилення об'єктивності екзаменаторів у вигляді анонімного оцінювання робіт, залучення зовнішніх екзаменаторів. 3. Переглянути правила академічної доброчесності на загальноуніверситетському рівні, залучивши викладачів і студентів та зазначити в них заходи, які можуть бути застосовані до членів академічної спільноти у разі недотримання ними правил.		Сікорського» (https://osvita.kpi.ua/node/37). Університет використовує різні види контролю: ректорський, поточний, календарний та підсумковий (включає семестровий контроль та атестацію). Форми контролю подані в силабусах освітніх компонентів, які розміщені у вільному доступі на сайті кафедри. Контрольні заходи дають можливість перевіряти досягнення ПРН упродовж семестру, а також допомагають здобувачам ефективно організовувати самостійну роботу. Для моніторингу виконання індивідуальних навчальних планів здобувачів у кожному семестрі проводиться календарний контроль, який відповідає графіку навчального процесу. Семестровий контроль, який, як правило, здійснюється у формі заліку або екзамену, проводиться для визначення рівня досягнення здобувачем ПРН з навчальної дисципліни за семестр. Цей контроль проводиться відповідно до навчального плану, а терміни залежать від графіку навчального процесу. Атестацію проводять згідно з Положенням про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (https://osvita.kpi.ua/node/35). Студенти добре обізнані про процедури проведення контрольних заходів, критерії їх оцінювання. Про це НПП повідомляють здобувачам вищої освіти на першому занятті. Оскарження здобувачем вищої освіти результатів контрольних заходів в КПІ ім. Ігоря Сікорського відбувається відповідно до Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання		академічної доброчесності) За іншими аспектами – не верифікується.
---	--	---	--	--

		(https://osvita.kpi.ua/node/32), «Положення про апеляції» (https://osvita.kpi.ua/node/182) та «Положення про вирішення конфліктних ситуацій» (https://osvita.kpi.ua/2020_7-170). У разі незгоди з результатами контрольного заходу, здобувач має можливість подати апеляцію до декана свого факультету в той же день, коли оголошують результати. Після розгляду заяви декан може прийняти рішення про створення апеляційної комісії. Членами комісії можуть бути фахівці з відповідного напрямку, куратори академічних груп, представники студентських організацій. Апеляційна комісія повинна провести засідання не пізніше ніж через два робочих дні після її створення. На її засіданні має бути присутній здобувач та може бути запрошений НПП. Розгляд письмової роботи здійснюється за виконаною письмовою роботою, за усної форми контрольного заходу, застосовуються засоби діагностики ОК, здобувач надає відповіді. Рішення АК приймається голосуванням у закритому режимі без здобувача і НПП. Результат оголошується відразу. Випадків оскарження результатів контрольних заходів та атестації здобувачів вищої освіти не було. Під час дії правового режиму воєнного стану навчання та семестровий контроль проводяться в дистанційному режимі відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (https://osvita.kpi.ua/node/188). Форми семестрового контролю визначаються Регламентом проведення семестрового контролю в дистанційному режимі. Критерії оцінювання всіх форм контрольних заходів зазначено в силабусах ОК у розділі «Види		
--	--	---	--	--

		контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)», які укладено відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (https://osvita.kpi.ua/node/37). Нами проводиться щорічний моніторинг щодо задоволеності/незадоволеності, а також інформованості/ не інформованості з різних аспектів освітнього процесу. http://www.sociology.kpi.ua/wp-content/uploads/2024/01/Sociological-survey-2023_bacalavr.pdf Університет і кафедра соціології популяризують академічну доброчесність серед здобувачів через наступні заходи: систематичне інформування щодо нормативних документів, освітніх курсів, спрямованих на формування академічної культури та академічної доброчесності, у відкритому доступі (https://kpi.ua/academicintegrity); регулярне залучення здобувачів до вебінарів Центру інформаційної підтримки освіти та досліджень НТБ ім. Г. І. Денисенка (https://cutt.us/6rE7K (с. 17); https://cutt.us/YHLX2); обов'язкове ознайомлення здобувачів з Кодексом честі (Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського «Ухвалено» Рішенням Вченої ради від 5 квітня 2021 р., протокол №4) на етапі підписання договору (https://cutt.us/i8n0H); шляхом аналізу результатів опитування здобувачів, здійснюваного ННЦ ПС «Соціоплюс» (http://socioplus.kpi.ua); рекомендації кафедри проходження за бажанням онлайн-курсів для викладачів «Академічна		
--	--	--	--	--

		добročесність»). З метою популяризації ідей академічної доброчесності в КПІ ім. Ігоря Сікорського запроваджено заохочення від Вченої ради – Грамоту (Наказ №СНВС/53/2021 від 29.09.21). Також представники КПІ імені Ігоря Сікорського беруть участь у проєкті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (https://kpi.ua/2020-Academic-IQ). Здобувачі вищої освіти через безкоштовні онлайн сервіси мають можливість самостійно перевіряти свої роботи на текстову унікальність наукових робіт.		
Критерій 6. Основні рекомендації були надані з огляду тих сторін, які потрібно посилити для підвищення якості забезпечення даного критерію, серед них: розвивати на кафедрі напрям дослідження і професійного розвитку у сфері комунікативістики (психолінгвістики, психології вирішення конфліктів та медіації); проводити систематичні фокус-групи з роботодавцями, а також залучати їх до складу методичних робочих груп для розгляду і оновлення ОП на постійній основі; збільшити частоту залучення професіоналів-практиків до викладання під час аудиторних занять, зокрема збільшення залучення професіоналів зі сфери соціальних комунікацій та психолінгвістики; поглибити практику систематичного	Виконано	НПП, які викладають дисципліни з медіації (Т. Коломієць, О. Баханов), протягом 2021-2023 рр. пройшли сертифіковані курси («Базові навички медіатора», «Базові навички сімейного медіатора», «Сімейна медіація за участю дитини»). Курс «Базові навички медіатора» також пройшов Гарант ОП – Єнін М.Н. (2023 р.). НПП кафедри А. Багінський, О. Василець, О.Казьмірова, Т. Коломієць, І. Піголенко, Л. Панченко, П. Федорченко-Кутуєв отримали протягом 2021-2023 рр. сертифікати з англійської мови B2, що дозволяє суттєво розширити залучення англomовних джерел для методичного забезпечення курсів. Отримані знання, вміння та навички доц. Г. Коржовим (2023 р.) в рамках курсу «Основи інноваційного підприємництва» в Інституті післядипломної освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського були імplementовані у предметне поле дисципліни «Соціологія економіки та підприємництва», зокрема при вивченні тем, присвячених інноваційному та соціальному підприємству. З більш детальною інформацією щодо кадрового		Виконано

проведення тренінгів для викладачів щодо сучасних методів навчання та викладання.		складу кафедри можна ознайомитись на сайті кафедри соціології http://www.sociology.kpi.ua/faculty-members. Роботодавці залучені до засідань НМКУ зі спеціальності соціологія, про що вказано в протоколах засідань. http://www.sociology.kpi.ua/bachelor-degree-3 НПП кафедри соціології в межах навчальних занять з дисциплін з врегулювання конфліктів та медіації проводять тренінги в Навчально-науковій лабораторії Врегулювання конфліктів та медіації. Про роботу Лабораторії, положенням можна ознайомитись на сайті: http://www.sociology.kpi.ua/about-laboratory		
Критерій 7. Недостатнє інформування студентів щодо процедури вирішення конфліктних ситуацій, щодо функціонування Студентської соціальної республіки; наявність пандусів не у всіх корпусах учбового закладу; незадоволення студентів певними гуртожитками, які потребують ремонту.	Виконано	На факультеті розроблене та впроваджене «Положення про політику та механізми врегулювання конфліктів» (затверджено протоколом вченої ради від 23.12.2019 № 5) Щодо процедур врегулювання конфліктних ситуацій студентів ознайомлено через кураторів студентських груп. https://fsp.kpi.ua/wp-content/uploads/vrehulyuvannia-konfliktiv-fsp.pdf Також на факультеті створені Telegram-канали для відкритого спілкування зі студентами: (зокрема, «Куратори ФСП») З 2021 по 2024 рр. з метою покращення матеріально-технічної бази, забезпечення належного рівня навчального процесу для досягнення визначених ОП програмних результатів навчання на факультеті соціології і права (ФСП) було придбано 21 монітор, 5		Виконано

		ноутбуків, 15 комп'ютерів, принтери та копіювальна техніка, інтерактивні панелі та смарт дошки 6 шт. Проведений ремонт у 12 аудиторіях факультету соціології і права. Наразі на факультеті соціології і права розташовані чотири комп'ютерні класи, є відеокамера та обладнання для презентацій. На кафедрі соціології є власна мультимедійна аудиторія для проведення лекцій, конференцій, захисту кваліфікаційних робіт. В 2024 році запланована реконструкція та удосконалення місць загального користування для людей з обмеженими можливостями. Збільшується кількість пандусів в корпусах КПІ ім. Ігоря Сікорського. З матеріально-технічною базою кафедри, факультету та університету можна ознайомитись на сайті у розділі МТБ http://www.sociology.kpi.ua/material-and-technical-support На період 2021-2025 років діє Програма розвитку інклюзивного навчання «Освіта без обмежень» у КПІ ім. Ігоря Сікорського створена з метою формування у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» інтегрованого освітнього середовища шляхом впровадження комплексу заходів, що забезпечують доступність і якість освітніх послуг усім суб'єктам освітнього процесу, зокрема й особам з особливими освітніми потребами, з урахуванням здібностей, можливостей та інтересів кожного з них (https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/pinobo.pdf).		
--	--	---	--	--

Критерій 8. Рекомендації: Більшою мірою враховувати пропозиції здобувачів щодо внесення змін до ОП, наприклад, збільшення можливостей набуття практичних навичок за даною освітньою програмою, що є головним їх бажанням	Виконано	Студенти залучені до засідань НМКУ зі спеціальності соціологія, про що вказано в протоколах засідань. А також студенти залучені в робочу групу розробників ОПП http://www.sociology.kpi.ua/bachelor-degree-3		Виконано
Критерій 9. Рекомендації: оприлюднювати таблицю пропозицій протягом одного тижня після закінчення громадського обговорення, щодо проекту ОП	Виконано	Освітні програми проходять громадське обговорення до початку їх впровадження в освітній процес. На засіданнях кафедри обговорюються та затверджуються пропозиції щодо оновлення ОПП, про що вказано в протоколах засідань кафедри http://www.sociology.kpi.ua/bachelor-degree-3		Не виконано
Рекомендації Галузевої експертної ради				
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми При визначенні компетентностей і програмних результатів навчання в ОП враховувати тенденції розвитку ринку праці, зокрема в сфері медіації. Звернути увагу на зміст закону України «Про медіацію». Посилити наповнення ОП саме ОК, що стосуються медіації.	Виконано	В ОПП протягом 2021-2023 впроваджено в освітній процес дисципліни «Теорія і практика переговорних процесів», «Сімейна медіація», «Соціологія та психологія криз та конфліктів». В ОК «Соціологічні студії соціальних структур, організацій та управління» виокремлено компонент присвячений трудовим конфліктам і окремо вивченню – соціальних структур. Таким чином, було розроблено два ОК: «Соціологічні дослідження соціальних структур» та «Соціологія організацій, управління та трудових конфліктів» https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/054_op_pb_vk_m_2023.pdf Закон України «Про медіацію» врахований при формуванні змісту ОПП. В циклі професійної підготовки передбачені дисципліни з конфліктовирішення та медіації, що		Виконано

		забезпечують професійну підготовку обсягом практичної підготовки більше ніж 45 годин. Освітні компоненти вказані в ОПП: https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/054_opp_b_vk_m_2023.pdf		
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми Зміст освітньої програми привести у відповідність до її назви. Переглянути теоретичне і методологічне підґрунтя ОП з метою надання їй прикладного і міждисциплінарного характеру у руслі Conflict Resolution. Частину ОК, які є у блоці вибіркових дисциплін і які стосуються предметної сфери ОП перенести до блоку професійно-орієнтованих. Розширити перелік дисциплін, які б давали широке уявлення про різні підходи і техніки регулювання конфліктів, формували спеціальні компетентності та уміння у сфері регулювання конфліктів, переговорів і медіації, наприклад Трансформація конфлікту методом TRANSCEND, аналітична медіація, трансформативна медіація, фасилітація тощо. Переглянути зміст ОП в напрямі доповнення дисциплінами з правової і психологічної тематики в руслі регулювання конфліктів і медіації. Посилити практичну	Виконано частково	В ОПП протягом 2021-2023 впроваджено в освітній процес дисципліни «Теорія і практика переговорних процесів», «Сімейна медіація», «Соціологія та психологія криз та конфліктів». В ОК «Соціологічні студії соціальних структур, організацій та управління» виокремлено компонент присвячений трудовим конфліктам і окремо вивченню – соціальних структур. Таким чином, було розроблено два ОК: «Соціологічні дослідження соціальних структур» та «Соціологія організацій, управління та трудових конфліктів». Відповідно пропозицій стейкхолдерів у 2022 році впроваджено в освітній процес дисципліну «Соціологія та психологія криз та конфліктів». Для посилення розвитку практичних навичок здобувачів вищої освіти було виокремлено додаткову виробничу практику. Метою виробничої практики є вивчення досвіду роботи науково-дослідних інститутів та соціологічних організацій, розробка дослідницького інструментарію, участь в конкретних соціологічних дослідженнях для закріплення теоретичних знань та навичок, здобутих в процесі вивчення навчальних дисциплін «Методологія, методи та технології соціологічних досліджень», «Основи роботи з числовою соціальною інформацією», «Математичні та статистичні методи аналізу	Планується впровадити в освітній процес дисципліну з права на 2024-2025 навчальний рік	Виконано частково

складову ОП шляхом введення ще однієї практики у царині надбання комунікативних навичок з ведення перемовин та медіації. Збільшити можливості здобувачів для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Довести обсяг вибіркової складової ОП до норми ЗУ "Про вищу освіту" (мінімально 25%); як опція - додати до ОК «Іноземна мова за професійним спрямуванням» альтернативну дисципліну на вибір.		соціальної інформації». В контексті вирішення конфліктів та медіації виробнича практика направлена на дослідження, формування та відшліфування практичних навичок медіатора. Також передбачено вивчення досвіду реалізації програм з медіації на базах практики. Починаючи з 2021 року ОПП трансформовано в частині що стосується іноземної мови, а саме в блоку нормативних освітніх компонентах впроваджено: Практичний курс іноземної мови. Частина 1, Частина 2 – 6 кредитів та Практичний курс іноземної мови професійного спрямування. Частина 1, Частина 2 – 6 кредитів. Крім того у Ф-Каталозі Вибіркових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки передбачені дисципліни на вибір англійською мовою. Обсяг вибіркової складової ОПП приведено до норми ЗУ «Про вищу освіту» (мінімально 25%). http://www.sociology.kpi.ua/wp-content/uploads/2023/02/FKAT_054_OPPB_VKM-1.pdf Перелік ОК вказаний в ОПП https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/054_oppb_vkm_2023.pdf		
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання. Забезпечити публічність інформації про процедуру визнання результатів навчання здобувачів освіти, зарахованих на спеціальність «Соціологія» при переході на навчання за освітніми програмами, зокрема на освітню програму «Соціологія модернізації	Виконано частково	На момент постакредитаційного моніторингу, відсутній контингент студентів 2016-2019 років навчання. ОПП 2020, 2021, 2022, 2023 років навчання оприлюднені на сайті https://osvita.kpi.ua/054_OPPB_VKM		Виконано

та науково-технічного розвитку» у 2016 та 2017 рр. та ОП «Врегулювання конфліктів та медіація» у 2018.				
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою Звернути увагу розробників ОП на пропозиції стейкхолдерів: збільшити кількість дисциплін з медіації та вирішення конфліктів, миротворення та миробудівництва; поділити студентські групи для вивчення іноземних мов за рівнями підготовки. Посилити розвиток практичних навичок, розглянувши можливість впровадження практики з регулювання конфліктів та медіації. У навчальний процес впровадити тренінговий підхід. Сприяти ширшому залученню студентів до програм академічної мобільності. У зв'язку з затвердженням Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 054 «Соціологія» привести ОП у відповідність до нього.	Виконано	В ОПП протягом 2021-2023 впроваджено в освітній процес дисципліни «Теорія і практика переговорних процесів», «Сімейна медіація», «Соціологія та психологія криз та конфліктів». В ОК «Соціологічні студії соціальних структур, організацій та управління» виокремлено компонент присвячений трудовим конфліктам і окремо вивченню – соціальних структур. Таким чином, було розроблено два ОК: «Соціологічні дослідження соціальних структур» та «Соціологія організацій, управління та трудових конфліктів» Пропозиції роботодавців та стейкхолдерів враховані, протягом 2021-2023 років в освітній процес впроваджені дисципліни з медіації та вирішення конфліктів, миротворення та миробудівництва. Впроваджено додаткову виробничу практику. Студенти залучені до академічної мобільності в дистанційному форматі. ОПП з кінця 2020 року приведена у відповідність до Стандарту ВО та пропозицій експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. ОПП Врегулювання конфліктів та медіація перероблена у відповідності Стандарту вищої освіти України із галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 054 «Соціологія», бакалавр. ОПП 2020, 2021, 2022, 2023 року відображена на сайті: https://osvita.kpi.ua/054_OPPB_VKM		Виконано

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність Підвищити рівень обізнаності здобувачів вищої освіти щодо процедур проведення контрольних заходів, доступності інформації про контрольні заходи та процедур оскарження результатів контрольних заходів.	Виконано	Контрольні заходи регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (https://osvita.kpi.ua/node/39), «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (https://osvita.kpi.ua/node/37). Університет використовує різні види контролю: ректорський, поточний, календарний та підсумковий (включає семестровий контроль та атестацію). Форми контролю подані в силабусах освітніх компонентів, які розміщені у вільному доступі на сайті кафедри. Контрольні заходи дають можливість перевіряти досягнення ПРН упродовж семестру, а також допомагають здобувачам ефективно організовувати самостійну роботу. Для моніторингу виконання індивідуальних навчальних планів здобувачів у кожному семестрі проводиться календарний контроль, який відповідає графіку навчального процесу. Семестровий контроль, який, як правило, здійснюється у формі заліку або екзамену, проводиться для визначення рівня досягнення здобувачем ПРН з навчальної дисципліни за семестр. Цей контроль проводиться відповідно до навчального плану, а терміни залежать від графіку навчального процесу. Атестацію проводять згідно з «Положенням про екзаменаційну комісію та атестацію» здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (https://osvita.kpi.ua/node/35). Студенти добре обізнані про процедури проведення контрольних заходів, критерії їх оцінювання. Про це НПП повідомляють здобувачам вищої освіти на першому занятті. Оскарження здобувачем ВО результатів		Не верифікується
--	-----------------	--	--	-------------------------

		контрольних заходів в КПІ ім. Ігоря Сікорського відбувається відповідно до «Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання» (https://osvita.kpi.ua/node/32), «Положення про апеляції» (https://osvita.kpi.ua/node/182) та «Положення про вирішення конфліктних ситуацій» (https://osvita.kpi.ua/2020_7-170). У разі незгоди з результатами контрольного заходу, здобувач має можливість подати апеляцію до декана свого факультету в той же день, коли оголошують результати. Після розгляду заяви декан може прийняти рішення про створення апеляційної комісії. Членами комісії можуть бути фахівці з відповідного напрямку, куратори академічних груп, представники студентських організацій. Апеляційна комісія повинна провести засідання не пізніше ніж через два робочих дні після її створення. На її засіданні має бути присутній здобувач та може бути запрошений НПП. Розгляд письмової роботи здійснюється за виконаною письмовою роботою, за усної форми контрольного заходу, застосовуються засоби діагностики ОК, здобувач надає відповіді. Рішення АК приймається голосуванням у закритому режимі без здобувача і НПП. Результат оголошується відразу. Випадків оскарження результатів контрольних заходів та атестації здобувачів ВО не було. Під час дії правового режиму воєнного стану навчання та семестровий контроль проводяться в дистанційному режимі відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (https://osvita.kpi.ua/node/188).		
--	--	--	--	--

		Форми семестрового контролю визначаються Регламентом проведення семестрового контролю в дистанційному режимі. Критерії оцінювання всіх форм контрольних заходів зазначено в силабусах ОК у розділі «Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)», які укладено відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (https://osvita.kpi.ua/node/37). Нами проводиться щорічний моніторинг щодо задоволеності/незадоволеності, а також інформованості/ не інформованості з різних аспектів освітнього процесу. http://www.sociology.kpi.ua/wp-content/uploads/2024/01/Sociological-survey-2023_bacalavr.pdf Університет і кафедра соціології популяризують академічну доброчесність серед здобувачів через наступні заходи: систематичне інформування щодо нормативних документів, освітніх курсів, спрямованих на формування академічної культури та академічної доброчесності, у відкритому доступі (https://kpi.ua/academicintegrity); регулярне залучення здобувачів до вебінарів Центру інформаційної підтримки освіти та досліджень НТБ ім. Г.І. Денисенка (https://cutt.us/6rE7K (с.17); https://cutt.us/YHLX2); обов'язкове ознайомлення здобувачів з Кодексом честі (Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського «Ухвалено» Рішенням Вченої ради від 5 квітня 2021 р., протокол №4) на етапі підписання договору (https://cutt.us/i8n0H); шляхом аналізу результатів опитування здобувачів,		
--	--	--	--	--

		здійснюваного ННЦ ПС «Соціоплюс» (http://socioplus.kpi.ua); рекомендації кафедри проходження за бажанням онлайн-курсів для викладачів «Академічна доброчесність»). З метою популяризації ідей академічної доброчесності в КПІ ім. Ігоря Сікорського запроваджено заохочення від Вченої ради – Грамоту (Наказ №СНВС/53/2021 від 29.09.21). Також представники КПІ імені Ігоря Сікорського беруть участь у проєкті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (https://kpi.ua/2020-Academic-IQ). Здобувачі ВО через безкоштовні онлайн сервіси мають можливість самостійно перевіряти свої роботи на текстову унікальність наукових робіт.		
Критерій 6. Людські ресурси Активніше розвивати на кафедрі соціології напрям досліджень і професійного розвитку у сфері розв’язання конфліктів та медіації. Залучати роботодавців до складу методичних робочих груп для розгляду і оновлення ОП. Збільшити частоту залучення професіоналів-практиків до викладання під час аудиторних занять, зокрема збільшити залучення професіоналів зі сфери соціальних комунікацій та медіації. Розширити практику систематичного проведення тренінгів для викладачів щодо	Виконано	НПП, які викладають дисципліни з медіації (Т. Коломієць, О. Баханов), протягом 2021-2023 рр. пройшли сертифіковані курси («Базові навички медіатора», «Базові навички сімейного медіатора», «Сімейна медіація за участю дитини»). Курс «Базові навички медіатора» також пройшов Гарант ОП – Єнін М.Н. (2023 р.). НПП кафедри А. Багінський, О. Василюк, О. Казьмірова, Т. Коломієць, І. Піголенко, Л. Панченко, П. Федорченко-Кутуєв отримали протягом 2021-2023 рр. сертифікати з англійської мови B2, що дозволяє суттєво розширити залучення англомовних джерел для методичного забезпечення курсів. Отримані знання, вміння та навички доц. Г. Коржовим (2023 р.) в рамках курсу «Основи інноваційного підприємництва» в Інституті післядипломної освіти КПІ ім. Ігоря		Виконано

сучасних методів навчання та викладання		Сікорського були імплементовані у предметне поле дисципліни «Соціологія економіки та підприємництва», зокрема при вивченні тем, присвячених інноваційному та соціальному підприємництву. З більш детальною інформацією щодо кадрового складу кафедри можна ознайомитись на сайті кафедри соціології http://www.sociology.kpi.ua/faculty-members. Роботодавці залучені до засідань НМКУ зі спеціальності соціологія, про що вказано в протоколах засідань. http://www.sociology.kpi.ua/bachelor-degree-3 НПП кафедри соціології в межах навчальних занять з дисциплін з врегулювання конфліктів та медіації проводять тренінги в Навчально-науковій лабораторії Врегулювання конфліктів та медіації. Про роботу Лабораторії, положенням можна ознайомитись на сайті: http://www.sociology.kpi.ua/about-laboratory		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси Підвищити інформування студентів щодо процедур врегулювання конфліктних ситуацій	Виконано	На факультеті розроблене та впроваджене «Положення про політику та механізми врегулювання конфліктів» (затверджено протоколом вченої ради від 23.12.2019 №5). Щодо процедур врегулювання конфліктних ситуацій студентів ознайомлено через кураторів студентських груп. https://fsp.kpi.ua/wp-content/uploads/vrehulyuvannia-konfliktiv-fsp.pdf. Також на факультеті створені Telegram канали для відкритого спілкування зі студентами («Куратори ФСП»).		Виконано

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми Більшою мірою враховувати пропозиції здобувачів щодо внесення змін до ОП, наприклад, збільшення можливостей набуття практичних навичок за даною освітньою програмою. Більшою мірою враховувати зауваження експертів і роботодавців, зокрема щодо збільшення кількості дисциплін з тематики врегулювання конфліктів та медіації. За результатами опитування здобувачів освіти вживати відповідні заходи задля усунення причин зауважень та незадоволеності студентів різними аспектами навчання.	Виконано	Пропозиції студентів, роботодавців та стейкхолдерів враховуються та впроваджуються в освітній процес. Вони залучені до засідань НМКУ зі спеціальності соціологія, про що вказано в протоколах засідань. http://www.sociology.kpi.ua/bachelor-degree-3. Протягом 2021-2023 років в освітній процес впроваджені дисципліни медіації та вирішення конфліктів, миротворення та миробудівництва. В ОПП протягом 2021-2023 впроваджено в освітній процес дисципліни «Теорія і практика переговорних процесів», «Сімейна медіація», «Соціологія та психологія криз та конфліктів». В ОК «Соціологічні студії соціальних структур, організацій та управління» виокремлено компонент присвячений трудовим конфліктам і окремо вивченню – соціальних структур. Таким чином, було розроблено два ОК: «Соціологічні дослідження соціальних структур» та «Соціологія організацій, управління та трудових конфліктів» Для посилення розвитку практичних навичок здобувачів вищої освіти було виокремлено додаткову виробничу практику. Метою виробничої практики є вивчення досвіду роботи науково-дослідних інститутів та соціологічних організацій, розробка дослідницького інструментарію, участь в конкретних соціологічних дослідженнях для закріплення теоретичних знань та навичок, здобутих в процесі вивчення навчальних дисциплін «Методологія, методи та технології соціологічних досліджень», «Основи роботи з числовою соціальною інформацією», «Математичні та статистичні методи аналізу		Виконано
---	-----------------	--	--	-----------------

		соціальної інформації». В контексті медіації та вирішення конфліктів виробнича практика направлена на дослідження, формування та відшліфування практичних навичок медіатора. Також передбачено вивчення досвіду реалізації програм з медіації на базах практики. В системі Електронний кампус проводяться регулярні моніторингові опитування студентів щодо задоволеності/незадоволеності студентів різними аспектами навчання. За результатами опитувань та під час засідань НМКУ приймаються рішення щодо покращення освітнього процесу. Результати щорічного опитування здобувачів розміщені на сайті: http://www.sociology.kpi.ua/survey Посилання на ОПП: https://osvita.kpi.ua/054_OPPB_VKM		
Критерій 9. Прозорість та публічність Розмістити у публічному доступі усі ОП та навчальні плани, за якими навчалися здобувачі освіти у 2016- 2019 роках. Оприлюднювати таблицю зауважень і пропозицій до ОП протягом одного тижня після закінчення громадського обговорення проекту ОП.	Виконано частково	На момент постакредитаційного моніторингу, відсутній контингент студентів 2016-2019 років навчання. ОПП 2020, 2021, 2022, 2023 років навчання оприлюднені на сайті: https://osvita.kpi.ua/054_OPPB_VKM		Не виконано

Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми з урахуванням наведених у Відомостях про самооцінювання змін в ОП

Закладу вищої освіти варто звернути увагу на усунення наступних недоліків, виявлених в процесі постакредитаційного моніторингу:

1. В межах практичної підготовки посилити розвиток навичок з врегулювання конфліктів, зокрема комунікативних навичок з ведення перемовин та медіації. Аналіз силабусів з виробничої та переддипломної практики свідчить про те, що виробнича практика спрямована на формування практичних навичок дослідницької діяльності у сфері соціології, а переддипломна – тільки частково передбачає формування практичних навичок з врегулювання конфліктів та медіації, виходячи з формулювання її мети і конкретизованої бази практики: «...Переддипломна практика ... передбачає самостійну дистанційну роботу студентів практикантів як помічників соціолога в конкретній соціальній установі. В 2023-2024 навчальному році практика буде проходити в Навчально-науковому центрі прикладної соціології «Соціоплюс» та партнерських організаціях, що спеціалізуються на соціологічних дослідженнях та медіації...».
2. Продовжувати мотивувати здобувачів освіти до більш активної участі у різних формах неформальної освіти з подальшим визнанням її результатів. У ЗВО та на ОП для цього створені всі необхідні умови (в тому числі, й нормативно забезпечувані), здобувачам надані широкі можливості та пропозиції для участі у ненормальній освіті та презарахування її результатів. Попри це, наразі на ОП є тільки один приклад такого перезарахування.
3. Регулярно оприлюднювати зауваження і пропозиції стейкхолдерів, надані не лише під час заходів із визначеним колом учасників, а й під час відкритого громадського обговорення проєкту ОП.
4. Визначити рівень виконання рекомендації «Підвищити рівень обізнаності здобувачів вищої освіти щодо процедур проведення контрольних заходів, доступності інформації про контрольні заходи та процедур оскарження результатів контрольних заходів» неможливо засобами пост-акредитаційного моніторингу. У зв'язку з цим, ГЕР зауважує на доцільності відповідних уточнюючих питань на фокус-групі зі здобувачами під час чергової акредитаційної експертизи.

Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про

 проходження постакредитаційного моніторингу ОП

<> не проходження постакредитаційного моніторингу ОП

Голова галузевої експертної ради

Лариса ШАУЛЬСЬКА